

HWvEgmond, 2023

1. beginpsalm	- Psalm 119: 1,4
2. psalm na de wet	- Psalm 85:1,2
3. schriftlezing	- Romeinen 5: 1-21
4. tussenpsalm	- Psalm 130: 1,2,3,4
5. tekst	- Zondag 3
- Dordtse Leerregels III/IV par. 1.2.3.
6. na de preek	- Gezang 28: 1,3
7. na de belijdenis	- Gezang 31: 1,2,3
8. slotpsalm	- Psalm 124: 1,2,3

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters,

De rechten van de mens zijn tegenwoordig een druk besproken thema.

Als het gaat over het contact met andere landen, dan hoor je al vlug: hoe staat het daar met de rechten van de mens?

China b.v. is zo'n land waar het er niet goed voorstaat met deze rechten. Daar kunnen christenen niet vrijuit hun geloof belijden en hun samenkomsten moeten we vaak in het geheim houden.

In nog heel veel andere landen hoor je de roep: wanneer stoppen de vervolgingen?

En ook het recht op een goede gezondheidszorg voor alle mensen ligt veel mensen na aan het hart.

Mensen roepen: waarom lukt het ons nou niet om een vaste vrede en een duurzame vrijheid tot stand te brengen?

Steeds is de grote vraag: wie zal de rechten van de mens garanderen?

Welke macht is in staat deze rechten af te dwingen? Waar kunnen wij ons op beroepen?

Maar als we zo jagend bezig zijn om andere en betere tijden te bereiken, dan zeg je daarmee direct dat we het tegenwoordig niet goed hebben. We leven in moeiten en zorgen. Haat en dood heersen onder de mensen. Maar waar komt dat allemaal vandaan? Hoe zijn we in die modderpoel terecht gekomen? En wie zal ons redden?

Zondag 3 vraagt het op de man af: ligt het misschien aan God dat we vast zitten in de modderpoel van de ellende? Daar wil de Catechismus nu over spreken.

We preken u deze Zondag onder het thema:

DE EERLIJKE BELIJDENIS VAN DE ELLENDE LEERT ONS DE ECHTE BLIJDSCHAP VAN DE VERLOSSING.

De Catechismus heeft in Zondag 2 duidelijk gemaakt dat wijzelf van God zijn weggelopen. God had ons zijn wet gegeven om met Hem te wandelen in het paradijs, maar wij dachten er anders over en hebben de wet als regel om met God te leven afgewezen.

Met het gevolg dat onze natuur is verdorven. In onze manier van leven kunnen wij niet meer samen met God omgaan. We zijn God en de naaste gaan haten.

Zondag 2. We hebben onze rechten bij de Rechter van hemel en aarde verspeeld.

En nu komt Zondag 3 direct met de vraag naar voren: wie heeft van al die ellende nu de schuld?

Hoe komt het dat wij niet meer met God kunnen omgaan?

De Catechismus doet hier wat wij *altijd* doen.

Als iets niet goed werkt, ga je naar de man die het gemaakt heeft.

Wanneer je een auto hebt gekocht en na een paar dagen rijdt hij niet meer, dan ga je naar de garage en vraag je: wie heeft die auto zo slecht gemaakt? Hoe hebt u hem zo kunnen afleveren?

Dat doe je precies zo als je een nieuw huis hebt gekocht.

Komen er scheuren in de muur, dan stel je de bouwer aansprakelijk.

Datzelfde doen we hier ook in Zondag 3.

We stellen vast: de gemeenschap met God is afgebroken.

Wandelen met God en leven in vrede met God, zoals Adam deed, zit er voor ons niet meer in.

Onze aard, onze natuur is verdorven.

Er is niemand die nog iets goeds doet in zijn leven.

Broeders en zusters, dat is een harde boodschap. Daar huiveren we wel even van.

Wellicht horen we het ook liever helemaal niet. Laat dat preken over ellende en zonden maar weg.

Een psalm als "uit diepte van ellende", klinkt minder blij dan een lied zoals: "alles wat adem heeft love de Here!"

Maar om de Here te loven om Zijn genade, moeten we God ook wel kennen als Rechter die recht spreekt over vromen en goddelozen.

Alleen als we deze God echt kennen en vertrouwen, kunnen we zowel onze zonden als ook onze dankbaarheid zingend belijden.

Luister nu in dat geloof naar de Catechismus.

Komt het nu door onze Schepper dat wij alles verkeerd doen?

Heeft God de mens dan zo verkeerd geschapen?

Broeders en zusters, jongens en meisjes, wie God kent als machtig en betrouwbaar, als een God die in Jezus Christus onze Vader wil zijn, wie God zo kent, die merkt hier: dit is typisch een vraag van een zondaar. Licht het wellicht aan God dat ik een zondaar ben?

Let eens op Adam en Eva in het paradijs.

Als God Adam komt opzoeken na de zonden, dan verbergt Adam zich met de verontschuldiging: ik hoorde U komen, maar ik verberg mij omdat ik naakt ben.

Ziet u: Adam heeft zijn smoes klaar. Ik verberg mij niet omdat ik heb gezondigd, maar omdat ik naakt ben hier in het paradijs.

Wel zegt de Here: hoe weet je dat je naakt ben? Wie heeft jou dat verteld?

Dan wijst Adam op Eva: Here die vrouw die **U** mij heeft gegeven, zij liet mij van de vrucht van die verboden boom eten. Here kijk eens naar Uw eigen werk.

Dat is de taal van Adam, de taal van de zondaar die zijn ellende niet wil kennen. En die de bron van de ellende neerlegt bij zijn Maker. Die vrouw die U mij gaf, kijk Here daar zit de fout.

Eva doet hetzelfde. Ze denkt er niet aan zichzelf de schuld te geven: kijk Here die slang; een dier uit Uw eigen schepping, kijk hij heeft mij bedrogen.

Zo staan we allemaal als mensen altijd klaar om onze zonden te verontschuldigen.

Ik heb de schuld niet. Mijn schuld ligt buiten mij, bij andere mensen. Het ligt allemaal aan die ander.

Zondag 3 vraagt dan gewoon: ligt het dan soms aan uw God?

Laten wij nu niet denken dat wij anders zijn dan Adam en Eva.

Want wanneer verdriet ons raakt of als je moet vechten voor je zaak, voor je recht of je gezondheid en je ziet dat je het niet redt, maar dat onrecht het lijkt te winnen, of dat de dood je huis binnen komt, hoe snel roepen wij dan ook niet: kon de Here dit nu niet anders doen.

Is Hij nu machtig of niet?

Waarom al die ellende.

Binnen de kortzichtigheid van ons eigen denken willen we wel eens met de hoge God, de Almachtige praten als **onze gelijke**. Waarom Here moet dat allemaal nu zo gebeuren?

Maar broeders en zusters, we nemen de Catechismus er weer bij.

Heeft God alles verkeerd gedaan?

Mogen we met God een discussie gaan voeren over Zijn eventueel falen?

NEE, roept de Catechismus.

De belijdenis weet niet hoe snel dit 'nee' geroepen moet worden.

Want de Heidelberger is geen boek vol van speculaties van mensen over God.

Het is al eerder gezegd broeders en zusters, het hoort bij de belijdenis, bij ons christelijk geloof, en ook bij de Catechismus dat we de Schrift naspreken.

Op onze vragen geeft de Catechismus antwoord vanuit de Schrift, het eigen Woord van God zelf.

Daar moeten we beginnen als we antwoorden zoeken op onze vragen. Houdt dat vaste Woord van God vast in uw leven broeders en zusters.

Maar moeten we nu met Zondag 3 echt zo nadrukkelijk spreken over onze zonden?

Waar is dan de vreugde?

Broeders en zusters, als het spreken over de zonden u te veel wordt, zeg dan niet: dit bederft mijn vreugde.

Maar laat dan de Schrift spreken en kom *dan* met uw oordeel. Pak de Bijbel en zeg daarop in geloof: **de Here heeft gesproken**.

Dat doet de Catechismus ook.

De belijdenis gaat terug naar het begin van de Bijbel. Waar komt de zonden vandaan?

Ga dan terug naar het begin, naar het werk van Gods schepping. Dan lezen we daar: **God heeft de mens goed geschapen**.

Wat valt ons hier op? De ellende komt in elk geval niet bij God vandaan. Hij heeft alles volmaakt geschapen. Ook de mens. Om dat wat te begrijpen staat er bij: 'naar Zijn beeld'.

Leek Adam nu op God?

Nee, als beeld van God, betekent: Adam werkte in de naam van de Here voor zijn God. Niet als een robot, automatisch, die zonder eigen wil of keus alles doet wat hem is ingegeven.

Nee, Adam was meer dan een automaat.

Hij was ook geen man met bijzondere kennis van diersoorten.

Hij gaf de dieren wel namen, maar het grote doel in heel zijn leven was iedere keer weer: **de eer van God; de wil van God**.

In die namen van de dieren werd de wijsheid van Gods werk in de schepping duidelijk.

Wanneer Adam werkte in het paradijs, had hij er plezier in om de schepping zo te maken als God dat wilde. Als je Adam bezig zag, aan het werk, dan zag je daarin de hand van God.

Dat noemt de Catechismus zijn gerechtigheid en heiligheid. Met heel zijn hart kon hij God liefhebben. Het werk van Adam in het paradijs zal een loflied voor de Here zijn geweest. Van dag tot dag klonk er in het paradijs een zuivere liturgie. Tot eer van God in de hoogste hemelen.

God had daar zelf in het hart van Adam de woorden voor geschreven.

God heeft Zijn werk goed gemaakt. De Catechismus stelt dat vast in antwoord 6: handen af van de heiligheid van God.

Loof Zijn Naam en wilt Hem eren.

Maar waar zit *dán* de oorzaak dat wij ons recht kwijt zijn en niets goeds meer kunnen doen? De Catechismus wijst hier op onze verdorven aard. Dat is opvallend dat deze naam wordt gekozen.

De aard van de mens is verdorven.

Psalm 51: in zonden heeft mijn moeder mij ontvangen.

En Romeinen 5 vers 12: door de zonden is de dood de wereld binnen gekomen en zo is de dood tot ieder mens doorgedrongen.

Wat er gebeurde in het paradijs heeft gevolgen voor alle mensen. Als hoofd van alle mensen maakte Adam de verkeerde keus. Daarom worden al zijn nakomelingen ook als zondaar geboren.

Dat is precies zoals bij een verhuizing. Wanneer iemand emigreert naar een ander werelddeel, Amerika b.v. dan wordt hij Amerikaan. Dat betekent dat ook zijn kinderen en al zijn nakomelingen als Amerikaan geboren worden. De keus van opa heeft gevolgen voor zijn kinderen en kleinkinderen.

Wel Adam verhuisde van de dienst aan God naar de dienst aan satan. Zo trok hij ook ons mee in die revolutie tegen God.

Maar let op: de Catechismus haast zich om te zeggen dat onze zonden, ook onze verantwoordelijkheid is.

Onze aard is verdorven. Heel ons denken en doen is niet meer gericht op de eer van God.

Hoe denken we over allerlei onderwerpen?

Waar verlang je naar in je gedachten; hoe denk je over andere mensen. Waar praat je over. Zijn we helemaal eerlijk?

Broeders en zusters in de grond van de zaak zit het diep in ons hart ook helemaal fout.

Wij zondigen elke dag. We zijn geen haar beter dan Adam.

Dat is het wat de Catechismus bedoelt met: onze aard, ons hele leefpatroon in denken en doen is verdorven.

De Dordtse Leerregels 3-4 par.1 heeft het er over dat de mens, wij, in vrije wil van God zijn afgeweken. Wij hebben de zonden over ons gehaald.

Artikel 2: naar Gods recht is de verdorvenheid van Adam over al zijn kinderen gekomen.

Nu komt vanmorgen de vraag heel direct op ons af: staat uw hart nu open voor die prediking dat we echt zondaar zijn?

Om de Here als Verlosser te kunnen eren, zult u Hem tegelijk als een rechtvaardige Wetgever moeten kennen. Want God is één. U kunt Hem niet als Rechter afwijzen en tegelijk Hem als uw Heiland belijden.

Als u uit de Schriften God kent als de God die ons uit onze ellende verlost, is het dan teveel om **(uit diezelfde Schriften)** te horen dat deze God ook Zijn recht bewaart en handhaaft?

Vergeet bij deze vraag vooral de belijdenis van Zondag 1 niet: Christus is mijn enig houvast; mijn vaste grond voor de vergeving van mijn schuld en voor mijn leven in eeuwigheid.

Als we – *in het licht van de Schrift*- rondkijken in de diepte van onze ellende, horen we tegelijk het Evangelie van de geweldige verlossing uit de dood.

Zo zien we Gods genade breed open gaan, broeders en zusters.
In het paradijs gooiden wij de deur naar God dicht.
Maar op Golgotha zien we hoe God die deur heeft open gehouden, in Christus.
Naar het recht van God droeg Christus de schuld van onze zonden.

Paulus houdt het in Romeinen 5 vast: de eerste Adam bracht de dood.
In het paradijs, daar is onze natuur (ons bestaan) verdorven.
We hebben daar tegenover God onze rechten verloren.
Nooit zult u iemand kunnen ontmoeten die echt volmaakt is.
Echter Christus heeft onze natuur aangenomen. Hij werd mens zonder zonden.
Maar als mens in onze natuur heeft Hij de gevolgen van onze zonden op Zich genomen,
Jesaja 53.
Jezus aarzelde niet om onze ellende op Zijn schouders te nemen.
Door het geloof in deze Christus gaat voor u de hemel open.

Maar om met dit Evangelie blij te leven en te sterven moet u wel uw hals buigen onder het
Woord van God, want daar laat de Here u Zijn rechten horen.
Houdt die Schriften vast broeders en zusters.
Juist als het gaat over die eerste hoofdstukken is het nodig dat we het elkaar op het hart
binden: houdt **om Gods recht** er aan vast dat Adam echt heeft geleefd en dat de slang echt
heeft gesproken. Wij zijn allen in en met Adam in zonden gevallen.

Het gaat er om dat de feiten van Gods geschiedenis met de mens, waar zijn. Als u deze
geschiedenis van het begin van de Bijbel loslaat, zal de kennis van de ellende gaan
verbleken.
En als de belijdenis van de toorn van God over onze zonden verbleekt, kan de diepe kleur
van Gods genade ook niet bewaard blijven.
De diep rode kleur van het bloed van Christus verliest zijn plaats als rechtsgrond voor al
onze zonden.

Als Genesis wordt gesloten vluchten de mensen wel eens tot de ketterij van twee
gelijkwaardige grootmachten: God en de duivel.
God zou dan van eeuwigheid staan tegenover de duivel.
Het kwaad zou dan al vanaf het begin van de schepping er in gezeten hebben.
Maar broeders en zusters, de Here heeft alles goed en naar Zijn wil gemaakt. De mens
stond daar in het paradijs om de eer van God te belijden.

Het is duidelijk: door onze ongehoorzaamheid aan God hebben we zelf alle mogelijke
ellende over ons gehaald. Wij hebben de dood verdiend. Dat weten we uit de Bijbel.
Maar vergeet nu ook niet dat diezelfde Bijbel ons Gods beloften leert. Wij mogen uit genade
doorspreken, want God laat Zijn schepping, Zijn werk niet los.
Antwoord 8: onze aard is verdorven, maar door Zijn Geest brengt God verandering in onze
ellende.
Dat noemt de Catechismus: **wedergeboorte**. Wij moeten opnieuw geboren worden.

Met dit woord bedoelt de Catechismus niet dat we dit leven moeten over doen.
Dat kan niet.
Het gaat er om dat ons leven – geboren uit vader en moeder – veranderd moet worden;
radicaal vernieuwd moet worden.
Die oude mens die vastzit aan Adam moet weg.
De zondaar die in ons is, moet sterven, opdat we als eigendom van Jezus Christus tot Zijn
eer kunnen leven.

Daarom verandert de Geest van Christus ons grondig. Hij maakt nieuwe mensen van ons. Daar haakt onze enige troost bij aan. Door de genade van de Heilige Geest zal onze zin om te zondigen afsterven.

De Geest van Christus werkt een nieuw verlangen in ons: de Here vrezen als ons hoogst en enig goed.

Laten we nu nog eens kijken naar ons recht tegenover God. De Catechismus heeft ons geleerd: als mens hebben wij tegenover God geen enkel recht.

Maar let dan op God! Zijn Zoon Jezus Christus kocht voor ons het heerlijke recht om de hemel in te gaan; om te mogen wonen bij onze Vader in de hemel.

Bovendien schenkt Hij ons Zijn Geest, opdat onze *verdorven verlangen naar de zonden* wordt vernieuwd in een eredienst vol geloof.

Zo mogen we vrij en verlost leven onder de bescherming van onze Vader in de hemel.

Vernieuwd en verlost vragen we nu: Here wat wilt U dat ik doen zal.

Dit is typisch een vraag van de wedergeboren mens.

Waar de Geest woont daar is het verlangt naar de gehoorzaamheid van het paradijs.

Gehoorzaamheid aan God.

Met volle blijdschap.

Broeders en zusters, Zondag 3 leert ons onze ellende, opdat wij het weten: God heeft om Christus wil en door Zijn Heilige Geest, wonderen gedaan in ons leven.

Zijn Geest heeft het ons in de mond gelegd: u Here Jezus Christus hebt ons van de toorn bevrijd en voor ons de erfenis gekocht van het eeuwig leven.

Aan U, Vader, Zoon en Heilige Geest, alle eer.

AMEN